

педагогічного інституту, приймають участь у науково-практичних конференціях різного рівня.

Результатом дослідницької роботи членів педагогічного колективу виступають створені авторські програми із спецкурсів, факультативів, навчальних дисциплін.

Аналіз практики роботи школи переконує в необхідності постійного професійного зростання вчителя. Це знайшло своє конкретне втілення в організації і проведенні атестації педагогічних працівників школи. Система заходів передбачає постійну увагу до вчителів, які атестуються не тільки у відвідуванні уроків, а саме в наданні методичної допомоги. Вчителі приймають участь в роботі постійно діючих психолого-педагогічних семінарів, для них організовані індивідуальні консультації членами методичної ради школи, проводяться "педагогічні вітальні", панорами творчості, тренінги спілкування та інше.

А результат творчості всього педагогічного колективу відбиває педагогічна рада за результатами атестації. Педагогічні ради проводяться нетрадиційно і кожного року пропонуються нові форми проведення. Важливим фактором є доброзичливе ставлення колективу і керівництва, здійснюється взаємодопомога, взаємозадіяльність між членами педагогічного колективу.

Стимулюючим ефектом творчої атмосфери, атестації педагогічних кадрів є вивчення і узагальнення досвіду роботи вчителів. За підсумками атестації досвід кращих вчителів детально узагальнюється і заноситься до картотеки передового досвіду роботи райвно міста; досвід інших заноситься до "скарбнички" методичних новацій, методичного кабінету школи.

В арсеналі роботи педагогічного колективу авторської школи №69 накопичений певний досвід гуманізації внутрішкільного контролю, що в певній мірі дозволило школі працювати за статусом авторської школи з проблем формування творчої особистості учнів.

Питання гуманізації внутрішкільного контролю, і взагалі, гуманізація школи є не просто модним гаслом, а життєвою необхідністю, і дуже добре, що в освіті позначилася тенденція до розширення прав і свобод як педагогічного колективу, так і кожного вчителя.

О.В.Караман, С.О.Караман

Гуманізація оцінювання знань учнів

Сучасні шкільні реалії вимагають від учителів і науковців переосмислення багатьох освітніх канонів, починаючи з методологічних положень, концеп-

ції змісту роботи, методів та організаційних форм навчання дітей, у тому числі й однієї з найважливіших ланок навчально-виховного процесу - діючої системи оцінювання знань, умінь та навичок.

Про актуальність проблеми оцінювання свідчить той факт, що вона стала предметом досліджень багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених (В.Роттенберг, В.Шаталов, М.Гузик, Ш.Амонашвілі, К.Роджерс, В.Сухомлинський та ін.).

Особливе місце серед численних досліджень цього питання займає гуманістична концепція оцінювання В.О.Сухомлинського. Контроль, на думку педагога, є невід'ємною частиною навчання, а оцінка - "найтонший інструмент виховання". "Справжня педагогічна мудрість, - зазначав учений, - полягає в тому, щоб, постійно одухотворяючи дитину бажанням бути хорошою, ніколи не ставити їй "двійки" (т.4-с.462), оскільки це може підірвати віру дитини в свої розумові сили й інтелектуальні можливості.

Стан сучасної школи і місце контролю в ній вимагає гуманістичних підходів в оцінюванні школярів.

Практика свідчить, що часто перевірки та оцінки підлягають головним чином умінню згадати чи відтворити вивчене, і майже не виявляється уміння самостійно добувати знання, творчо їх застосовувати. За таких умов оцінка характеризує лише результати роботи, а не її процес. Оцінка мусить бути відображенням фактичного рівня знань, але до уваги повинні братися і зусилля до оволодіння ними. Це може стати реальним стимулом підвищення якості знань учнів.

Психологічний аспект проблеми оцінювання вимагає, щоб між учителем і учнями панувало довіря, щоб діти не бачили в ньому лише суворого контролера. Тому для відзначення успіхів дитини в навчанні, крім оцінки, в арсеналі вчителя повинні бути інші засоби, а серед них - доброзичливе слово. Адже як добре працює на уроці дитина, коли кожний її успіх відзначається вчителем, схвалюється, коли їй не погрожують оцінкою, яку В.О.Сухомлинський образно назвав "ідолом".

Значної шкоди завдає навчально-виховному процесу випадковий характер контролю знань учнів, яких учитель викликає для відповіді довільно. Такий контроль, якщо до нього додаються письмові контрольні роботи, не дозволяє об'єктивно встановити фактичний рівень засвоєння матеріалу учнем.

Досвід учителів, що працюють у руслі ідей гуманізації, передбачає оцінювання результатів навчальної роботи з елементами заохочення. Учитель виступає при цьому не як керівник, а як фасилітатор навчання, тобто як людина,

яка створює сприятливі умови для самостійного і осмисленого учіння учнів, яка активізує і заохочує допитливість та пізнавальні мотиви учнів, їх групову навчальну роботу.

Перебудова традиційної практики навчання і виховання, контролю знань, умінь і навичок учнів повинна здійснюватись у таких взаємопов'язаних напрямках:

- створення психологічного клімату довір'я між учителем та учнями;
- забезпечення співробітництва у прийнятті рішень між усіма учасниками навчально-виховного процесу;
- актуалізація мотиваційних ресурсів навчання;
- розвиток в учителів особливих особистісних установок, найбільш адекватних гуманістичному навчанню.

Н.А.Мірзоєва

Формування гуманних якостей особистості на уроках обслуговуючої праці

Зміст уроків з обслуговуючої праці дозволяє успішно формувати в учнів різноманітні моральні якості: доброзичливість, працелюбність, повагу до людей, гідність, національну свідомість. Розглядаючи такий матеріал, як "Українська народна вишивка", "Клаптикова мозаїка", "Робота з природним матеріалом", "Штучні квіти" та інші, вчитель має можливість пояснювати специфіку української національної вишивки, символіку орнаментних вишиванок, зображень. Формуючи таку якість особистості, як національна самосвідомість, вчитель праці мусить звернути увагу учнів на те, що у давнину вишивка мала охоронне, оберегове значення.

Характер навчального процесу пов'язаний з можливостями поєднання практичної роботи учнів з бесідами на морально-етичні теми. Коли учні виконують ручну роботу і зорова увага їх прикута до виробу (наприклад: вишивання, плетіння і таке інше), вчитель має можливість організувати співбесіди на моральні теми.

Досить часто в національних узорах та орнаментах відображена різноманітна інформація: народження Всесвіту, вогненої трійці: Сонця, Місяця і Зорі, міцний космотворчий український ланцюжок: капелька крові - жінка - народження - Україна - Відродження, символіка винограду розкриває радість і кра-